

Verslag Broedseizoen 2014

Werkgroep Nestkasten

Samenvatting

Het was weer een bijzonder jaar voor de nestkastbroeders en de nestkastenwerkgroep in de regio Uden. Het totaal aantal gecontroleerde nestkasten steeg in 2014 met 13% van 555 naar 632 voornamelijk omdat het gebied de Drie Vennen in gebruik genomen is. Er werden in totaal 4476 eieren aangetroffen (bijna 1100 meer dan vorig jaar!), daaruit kwamen 3656 jongen waarvan er uiteindelijk 3422 uitvlogen (~1000 meer dan vorig jaar).

De lente van 2014 was extreem zacht, zonnig en met vrijwel normale hoeveelheid neerslag; de op één na zachtste lente in drie eeuwen volgde op uitzonderlijk zachte winter. Van de afzonderlijke maanden deze lente waren maart en april zeer zacht. Maart eindigde op de derde plaats, april op de vierde plaats in de rij van zachtste overeenkomstige maanden sinds 1901. Op 20 maart werd in De Bilt het voor het eerst na de winter een warme dag (maximumtemperatuur 20,0 °C of hoger geregistreerd. In totaal komt het aantal warme dagen deze lente uit op twintig, tegen veertien normaal. Op 25 april werd in het zuidoosten van het land voor het eerst dit seizoen de zomerse grens van 25,0 °C bereikt.

Door het zeer warme voorjaar van 2014 kwam de eileg al heel vroeg op gang zeker in vergelijking met 2013 waarbij de meeste soorten pas eind april hun legsels begonnen. Voor zowel de Koolmees als de Pimpelmees waren de gemiddelde datums van de eerste eileg van de eerste legsels in het voorjaar van 2014 dan ook recordvroeg: respectievelijk op 7 en 4 april. De allereerste eileg voor de Koolmees vond plaats op 30 maart, niet eens zo heel vroeg maar vanaf die datum is er massaal gaan leggen. Die van de Pimpelmees was op 24 maart en dat was ook een vroegterecord. Ook de andere soorten die hier overwinteren begonnen heel vroeg. Een kwart van de Boomklevers begon hun nest al in maart en met een gemiddelde eerste eileg van 2 april was dit hun vroegste jaar ooit. Het allereerste ei van de Boomklever werd al op 23 maart gelegd. De Zwarte mees was, in tegenstelling tot de andere mezen, niet recordvroeg maar was met 10 april toch vroeggemiddeld. Het allereerste ei van de Zwarte mees werd gelegd op 27 maart. De Gekraagde roodstaart en Bonte vliegenvanger, die in Afrika overwinteren, begonnen gemiddeld op, respectievelijk, 6 en 4 mei; voor die soorten een normale datum als we over de laatste jaren kijken. Zij konden duidelijk niet anticiperen op het warme voorjaar. Het bezettingspercentage van alle kasten was met 81,7% gemiddeld in vergelijking met voorgaande jaren. De Koolmees herstelde zich enigszins met 40,5% van een slecht 2013 (35,3%) en de Bonte vliegenvanger nam verder toe van 61 naar 74 nesten (13%). Voor het tweede achtereenvolgende jaar nam het bezettingspercentage van de Boomklever weer af (van 5,7% in 2012, naar 5,1% in 2013 naar 4,3% in 2014). Voor de Zwarte mees was er sinds lange tijd weer eens goed nieuws te melden. Met maar liefst tien legsels (vijf eerste- en vijf vervollegsels) tegen één vorig jaar was er eindelijk weer een kleine opleving.

Het broedsucces was voor de meeste soorten niet echt goed dit jaar. Heel slecht was het voor de Boomklever (67,2%), dit was het slechtste resultaat sinds de soort in 2004 in onze kasten is gaan broeden. Voor de Koolmees (75,6%), de Pimpelmees (82,3%) waren de resultaten ongeveer 5% beter dan vorig jaar maar nog steeds onder het langjarig gemiddelde terwijl de bonte vliegenvanger met 73,1% bijna 9% slechter was dan vorig jaar. Het slechte broedsucces voor de Gekraagde roodstaart (54,4%) was gemiddeld over de laatste jaren; en ook het broedsucces van de Zwarte Mees was met 72,8% gemiddeld.

De legselgrootte van het eerste legsel van de Koolmees was met 9,2 eieren gemiddeld. Dat gold niet voor de vervolglegels, die met een gemiddelde legselgrootte van 6,3 eieren aan de kleine kant waren. Voor de Pimpelmees was het eerste legsel dit jaar, met 10,2 eieren, van gemiddelde grootte; dat gold ook voor de vervolglegels, met gemiddeld 6,1 eieren. Voor de Zwarte mees (gemiddeld 9,2 eieren per nest) was de legselgrootte op één na het grootste van de afgelopen elf jaar! En voor de Gekraagde roodstaart (6,3 eieren, negen legsel) was de legselgrootte hooggemiddeld! Twee soorten met meer legsel, de Bonte vliegenvanger en de Boomklever hadden met gemiddeld 5,9 en 7,0 eieren, respectievelijk, een behoorlijk laag gemiddelde legselgrootte.

De percentage vervolglegels voor de Koolmees (37 vervolglegels; 13,0%) en de Pimpelmees (7 vervolglegels; 65,7%) waren gemiddeld over de laatste tien jaar.

1 Weeroverzicht broedseizoen 2014

Van www.knmi.nl

1.1 Lente 2014 (maart, april, mei): Extreem zacht, zonnig en vrijwel normale hoeveelheid neerslag; op één na zachtste lente in drie eeuwen volgt op uitzonderlijk zachte winter

Met een gemiddelde temperatuur in De Bilt van 11,2 °C, was de lente de op één na zachtste sinds het begin van de regelmatige waarnemingen in 1706. Alleen de lente van 2007 was met 11,7 °C nog zachter. Het langjarig gemiddelde bedraagt 9,5 °C. Het uitzonderlijk zachte weer hield zes maanden onafgebroken aan. De afgelopen winter eindigde daardoor ook al bij de zachtste in drie eeuwen.

Van de afzonderlijke maanden deze lente waren maart en april zeer zacht. Maart eindigde op de derde plaats, april op de vierde plaats in de rij van zachtste overeenkomstige maanden sinds 1901. In mei lag de temperatuur met 13,2 °C net boven het langjarig gemiddelde van 13,1 °C. Op 20 maart werd in De Bilt het voor het eerst na de winter een warme dag (maximumtemperatuur 20,0 °C of hoger geregistreerd. In totaal komt het aantal warme dagen deze lente uit op twintig, tegen veertien normaal. Op 25 april werd in het zuidoosten van het land voor het eerst dit seizoen de zomerse grens van 25,0 °C bereikt. In totaal werden er negen vorstdagen gemeten, tegen twaalf normaal.

De hoeveelheid neerslag deze lente is uitgekomen op 162 mm regen tegen een langjarig gemiddelde van 172 mm. Met name maart was een droge maand. Landelijk gemiddeld viel toen slechts 26 mm tegen 68 mm normaal. Mei was nat met een neerslagsom die gemiddeld over het land is uitgekomen op 98 mm tegen 61 mm normaal. Door het vaak buiige karakter van de regen waren de regionale verschillen fors. Van de KNMI-stations was Hoogeveen het natst met 316 mm en Maastricht het droogst met slechts 73 mm. Opmerkelijk was het grote aantal dagen met zomers aandoende buien die vergezeld van onweer en hagel lokaal overlast veroorzaakten op 23, 24, 25, 29, en 30 april. Ook in mei kwam het op enkele dagen lokaal tot zware buien.

De lente was zonnig met gemiddeld over het land 597 zonuren tegen een langjarig gemiddelde van 517 uren zonneschijn. Het zonnige karakter is vooral te danken aan maart. Deze maand was record zonnig met landelijk 208 zonuren tegen 125 normaal. In april week het aantal zonuren met 178 nauwelijks af van normaal. Mei was wat aan de sombere kant met 209 zonuren tegen normaal 213. Op de Wadden scheen de zon het meest. In de oostelijke helft van het land was de zon het minst te zien.

1.2 Zomer 2014 (juni, juli, augustus): Vrij warm en vrij zonnig maar ook zeer nat; zomer vol contrasten: zeer koele augustus volgt op zeer warme juli

De zomer was vrij warm met in De Bilt een gemiddelde temperatuur van 17,4 °C, tegen een langjarig gemiddelde van 17,0 °C. Opvallend was het grote contrast tussen juli en augustus. Terwijl juli met een gemiddelde van 19,4 °C op de zesde plaats eindigde in de rij van warmste julimaanden in ruim een eeuw, was augustus met 16,1 °C juist de koelste in ruim twintig jaar. Juni was een vrij warme maand met een gemiddelde temperatuur van 16,2 °C tegen 15,6 °C normaal. Vooral rond het Pinksterweekend was het zomers warm, de rest van juni week de temperatuur maar weinig af van normaal. Na een koele start werd het in juli snel zomers. Ook augustus ging vrij warm van start maar vooral de tweede helft van augustus verliep een groot aantal dagen uitermate koel. Dankzij de warme juni en juli kwam het totale aantal warme dagen deze zomer uit op 64 tegen 61 normaal. Zomers warm (maximumtemperatuur 25,0°C of hoger) werd het in totaal op 20 dagen tegen 21 normaal.

De zomer was nat met een neerslagsom die gemiddeld over het land zal uitkomen op 272 mm tegen 225 mm normaal. Hiermee komt deze zomer niet in de top tien van natste zomers sinds 1901. Bovendien waren de laatste jaren de zomers van 2004, 2007, 2011 en 2012 gemiddeld over het land nog een stuk natter met steeds meer dan 300 mm regen. De regionale verschillen in de hoeveelheid neerslag waren zeer groot. In het noorden van het land was de zomer droog. Vooral in het zuiden was het juist extreem nat.

Gemiddelde over het land scheen de zon 651 uren tegen 608 normaal. Van de afzonderlijke maanden was juni een vrij zonnige maand met landelijk gemiddeld 227 zonuren tegen 201 normaal. In juli week het aantal zonuren met 222 maar weinig af van het normale aantal van 212. Dat was ook zo in augustus. Het aantal zonuren kwam uit op 203 tegen 195 normaal.

2 Broedresultaten per gebied

2.1 Odiliapeel Oost (OO)

In het oostelijk gedeelte van de bossen van Odiliapeel hingen 69 kasten. Eén (2%) daarvan was niet bezet. Zevenentwintig kasten werden bezet door de Koolmees (39%) en negentien door de Pimpelmees (28%), acht door een Bonte vliegenvanger (12%), zes door Grote bonte spechten (9%), zes door de Boomklever (9%) en twee door de spreeuw (3%).

De broedresultaten in de bossen van Odiliapeel Oost zijn in de volgende tabellen samengevat:

Odiliapeel Oost	eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		Broedsucces
Soort	#	#	%	#	%	% (uitgevlogen jongen / gelegd ei)
Koolmees	267	244	91,4	244	100,0	91,4
Pimpelmees	209	191	91,4	191	100,0	91,4
Boomklever	42	34	81,0	34	100,0	81,0
Bonte vliegenvanger	51	47	92,2	41	87,2	80,4
Grote bonte specht	35	27	77,1	27	100,0	77,1
Spreeuw	10	9	90,0	9	100,0	90,0
Totaal	614	552	89,9	546	98,9	88,9

Odiliapeel Oost Soort	Aantal legfels	Gemiddelde legfelgrootte	datum 1e eileg eerste legfel			datum 1e eileg vervolglegfel		
			Vroegste	Gemiddeld	Laatste	Vroegste	Gemiddeld	Laatste
Koolmees	30	8,9	3-apr	9-apr	27-apr	15-mei	18-mei	23-mei
Pimpelmees	20	10,5	29-mrt	6-apr	26-apr	16-mei		
Boomklever	6	7,0	29-mrt	1-apr	5-apr			
Bonte vliegenvanger	8	6,4	23-apr	3-mei	20-mei			
Grote bonte specht	6	5,8	9-apr	12-apr	16-apr			
Spreeuw	2	5,0	4-apr	4-apr	4-apr			

Koolmees: van de 30 legfels kunnen er drie aangemerkt worden als vervolglegfels (10%), deze hadden gemiddeld 7,0 eieren.

Pimpelmees: van de 20 legfels kan er één aangemerkt worden als vervolglegfel (5%), deze had 6 eieren.

NB in deze en alle volgende tabellen is de gemiddelde legfelgrootte berekend over het eerste en eventuele vervolglegfels samen.

2.2 Odiliapeel West (OW)

In het westelijke gedeelte van de bossen van Odiliapeel hangen 54 nestkasten, waarvan er vijf leeg bleven (9%). In 30 kasten (56%) broedde de Koolmees, in vijftien de Pimpelmees (28%) en in drie (6%) een Boomklever en in vier een Bonte vliegenvanger (7%). In drie kasten broedden meerdere soorten: twee kasten waar een Koolmees in broedde werden door Bonte vliegenvangers overgenomen en in één kast was een gemengd legsel van Koolmees en Pimpelmees.

De broedresultaten in de bossen van Odiliapeel West zijn in de volgende tabellen samengevat:

Odiliapeel west	eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		Broedsucces
Soort	#		%	#	%	% (uitgevlogen jongen / gelegd ei)
Koolmees	310	225	72,6	225	100,0	72,6
Pimpelmees	164	132	80,5	126	95,5	76,8
Boomklever	24	11	45,8	11	100,0	45,8
Bonte vliegenvanger	20	17	85,0	17	100,0	85,0
Totaal	518	385	74,3	379	98,4	73,2

Odiliapeel West Soort	Aantal legsel	Gemiddelde legselgrootte	datum 1e eileg eerste legsel			datum 1e eileg vervolglegsel		
			Vroegste	Gemiddeld	Laatste	Vroegste	Gemiddeld	Laatste
Koolmees	33	9,4	30-mrt	7-apr	23-apr	2-mei	2-mei	2-mei
Pimpelmees	15	10,9	30-mrt	4-apr	19-apr			
Boomklever	3	8,0	23-mrt	30-mrt	5-apr			
Bonte vliegenvanger	4	5,0	26-apr	3-mei	14-mei			

Koolmees: van de 33 legsel waren er vier vervolglegsel (12%) met gemiddeld 7,0 eieren.

2.3 Maashorst Slingepad (MS)

Folkert en Theo hebben het derde jaar hun gebied aan het Slingepad iets minder succesvol doorbracht dan voorheen. Helaas bleek de hooikoorts van Theo zo sterk dat hij in het hoogseizoen niet het veld/bos in kan. Martin van Zanten is toen een aantal keer meegegaan. Helaas moet Folkert verhuizen dus ziet het er naar uit dat dit prachtige gebied volgend jaar door anderen gecontroleerd moet gaan worden! Martin heeft al aangegeven dit te willen doen maar zoekt er nog iemand bij!

In het gebied van de Maashorst tussen het PNEM gebouw en het Slingepad hangen nu in het totaal 77 kasten, acht daarvan bleven er leeg (10%). In 35 kasten broedde de Koolmees (45%), in vijftien (19%) de Bonte vliegenvanger, in dertien de

Pimpelmees (17%), in twee (3%) de Boomklever en de Gekraagde roodstaart en in drie (!) kast de Zwarte mees (4%).

Maashorst Slingepad	eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		Broedsucces
Soort	#		%	#	%	% (uitgevlogen jongen / gelegd ei)
Koolmees	286	217	76	215	99	75,2
Pimpelmees	98	73	74	73	100	74,5
Bonte Vliegenvanger	98	86	88	84	98	85,7
Boomklever	11	9	81,8	9	100	81,8
Gekraagde Roodstaart	12	5	41,7	5	100	41,7
Zwarte mees	38	36	94,7	36	100	94,7
Totaal	543	426	78,5	422	99,1	77,7

De broedresultaten van de verschillende soorten langs het Slingepad zijn in de volgende tabellen samengevat:

Maashorst Slingepad Soort	Aantal legsels	Gemiddelde legselsgrootte	datum 1e eileg eerste legsel			datum 1e eileg vervollegsels		
			Vroegste	Gemiddeld	Laatste	Vroegste	Gemiddeld	Laatste
Koolmees	36	7,9	3-apr	8-apr	20-apr	17-mei		
Pimpelmees	13	7,5	3-apr	9-apr	16-apr	11-mei		
Bonte Vliegenvanger	15	6,5	29-apr	4-mei	20-mei			
Boomklever	2	5,5	1-apr	8-apr	16-apr			
Gekraagde Roodstaart	2	6,0	1-mei	9-mei	17-mei			
Zwarte mees	5	12,7	5-apr	15-apr	2-mei			

Koolmees: van de 35 nesten is er één een vervollegsels (3%), met 6 eieren.

Pimpelmees: van de 13 legsels is er één een vervollegsels (8%), deze had drie eieren.

Zwarte mees: van de 5 legsels waren er twee vervollegsels (40%), deze hadden resp. 6 en 5 eieren.

2.4 Maashorst Drie Vennen (DV)

In het gebied van de Maashorst bij de Drie Vennen is een nieuw gebied in beslag genomen door Tiny en Wim, doordat het oude gebied aan de Grensweg (MG) onbruikbaar is geworden door grootschalige bosherstructurering. Dit jaar hingen er 66 nestkasten, tien daarvan bleven er leeg (15%). In 21 kasten broedde de Koolmees (32%), in elf kasten de Pimpelmees (17%), in negentien kasten de Bonte vliegenvanger (29%), in drie een Zwarte mees (5%) en in één een Gekraagde roodstaart (2%).

Drie Vennen	eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		Broedsucces
Soort	#		%	#	%	% (uitgevlogen jongen / gelegd ei)
Koolmees	212	173	81,6	170	98,3	80,2
Pimpelmees	120	102	85,0	98	96,1	81,7
Bonte Vliegenvanger	109	98	89,9	93	94,9	85,3
Gekraagde roodstaart	7	7	100	7	100	100
Zwarte Mees	24	21	87,5	15	71,4	62,5
Totaal	518	385	74,3	379	98,4	73,2

Drie Vennen Soort	Aantal legsels	Gemiddelde legselgrootte	datum 1e eileg eerste legsel			datum 1e eileg vervolglegsel		
			Vroegste	Gemiddeld	Laatste	Vroegste	Gemiddeld	Laatste
Koolmees	27	7,9	2-apr	8-apr	20-apr	5-mei	18-mei	24-mei
Pimpelmees	12	10,0	30-mrt	3-apr	8-apr	22-mei		
Bonte Vliegenvanger	19	5,7	24-apr	6-mei	2-jun			
Gekraagde roodstaart	1	7,0	2-mei					
Zwarte Mees	3	8,0	2-apr	19-apr	12-mei			

Koolmees: van de 27 nesten konden er zes als vervolglegsel worden aangemerkt (22%) met gemiddeld 5,2 eieren.

Pimpelmees: van de 12 nesten kon er één als vervolglegsel worden aangemerkt (13%), deze had 5 eieren.

2.5 Maashorst Hengstheuvel (HH)

In het gebied van de Hengstheuvel op de Maashorst hangen in het totaal 91 nestkasten, daarvan bleven er dit jaar zeventien leeg (19%) en in vier (4%) werd wel een nest gebouwd maar zijn geen eieren gelegd. In 32 kasten broedde de Koolmees (35%), in zeventien kasten de Pimpelmees (19,0%), in negen kasten de Bonte vliegenvanger (10%), in zes een Boomklever (7%) en in één een Gekraagde roodstaart (1%).

De broedresultaten op de Hengstheuvel zijn in de volgende tabellen samengevat: het blijkt het gebied met de meeste eieren!

Maashorst Hengstheuvel	eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		Broedsucces
Soort	#		%	#	%	% (uitgevlogen jongen / gelegd ei)
Koolmees	334	302	90,4	243	80,5	72,8
Pimpelmees	175	158	90,3	146	92,4	83,4
Bonte Vliegenvanger	50	36	72,0	20	55,6	40,0
Boomklever	45	29	64,4	13	44,8	28,9
Gekraagde Roodstaart	5	0	0	0	nvt	0,0
Totaal	609	525	86,2	422	80,4	69,3

Maashorst Hengstheuveel Soort	Aantal legsels	Gemiddelde legselgrootte	datum 1e eileg eerste legsel			datum 1e eileg vervolglegsel		
			Vroegste	Gemiddeld	Laatste	Vroegste	Gemiddeld	Laatste
Koolmees	36	9,3	1-apr	7-apr	16-apr	8-mei	19-mei	23-mei
Pimpelmees	17	10,3	31-mrt	4-apr	10-apr			
Bonte Vliegenvanger	9	5,6	1-mei	8-mei	28-mei			
Boomklever	6	7,5	28-mrt	4-apr	7-apr			
Gekraagde Roodstaart	1	5,0	27-mei					

Koolmees: van de 36 nesten konden er vier als vervolglegsel worden aangemerkt (11%) met gemiddeld 7,8 eieren.

2.6 Maashorst Schaijk (Sch)

In het Schaijkse deel van de Maashorst, net ten oosten van de Hofmans plassen hingen dit jaar in het totaal 51 kasten. Hiervan bleven er dit jaar tien leeg (20%) en in drie (6%) was er wel nestbouw maar geen eieren. In 26 kasten broedde de Koolmees (51%), in vier kasten de Pimpelmees (8%), in vier de Bonte vliegenvanger (8%), in één een Boomklever (2%), in één de Zwarte mees (2%) en in één de Gekraagde roodstaart (2%).

De broedresultaten op de Maashorst in Schaijk zijn in de volgende tabellen samengevat: het blijkt het gebied met de meeste soorten!

Maashorst Schaijk	eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		Broedsucces
Soort	#		%	#	%	% (uitgevlogen jongen / gelegd ei)
Koolmees	223	145	65,0	126	86,9	56,5
Pimpelmees	53	28	52,8	19	67,9	35,8
Bonte vliegenvanger	23	12	52,2	12	100	52,2
Boomklever	7	7	100	7	100	100
Gekraagde roodstaart	7	0	0,0	0	nvt	0
Zwarte mees	19	8	42,1	8	100	42,1
Totaal	332	200	60,2	172	86,0	51,8

Maashorst Schaijk Soort	Aantal legsels	Gemiddelde legselgrootte	datum 1e eileg eerste legsel			datum 1e eileg vervolglegsel		
			Vroegste	Gemiddeld	Laatste	Vroegste	Gemiddeld	Laatste
Koolmees	26	8,6	2-apr	8-apr	18-apr	1-mei	2-mei	4-mei
Pimpelmees	5	10,6	2-apr	3-apr	5-apr			
Bonte vliegenvanger	4	5,8	1-mei	2-mei	4-mei			
Boomklever	1	7,0	6-apr					
Gekraagde roodstaart	1	7,0	30-apr					
Zwarte mees	2	9,5	27-mrt			5-mei		

Koolmees: van de 26 nesten konden er twee als vervolglegsel worden aangemerkt (7,6%) deze hadden 3 en 7 eieren.

Pimpelmees: van de 5 legfels was er één vervolglegsel (20%) met 5 eieren.

Zwarte mees: in de ene kast werd door de zwarte mees ook een vervolglegsel (100%) gelegd.

2.7 Doelenweg - Golfbaan (DoGo)

Op de Hengstheuvel tussen de Doelenweg en het golfterrein hingen dit jaar in het totaal 53 kasten. Zeventien bleven er leeg (32%). In twintig kasten broedde de Koolmees (38%), in zeven kasten de Pimpelmees (13%), in vijf de Bonte vliegenvanger (9%), in drie een Boomklever (6%) en in één een Gekraagde roodstaart (2%).

De broedresultaten van de verschillende soorten op de Maashorst Doelenweg-Golfbaan zijn in de volgende tabellen samengevat:

Doelenweg - Golfbaan	eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		Broedsucces
Soort	#		%	#	%	% (uitgevlogen jongen / gelegd ei)
Koolmees	202	181	89,6	175	96,7	86,6
Pimpelmees	57	54	94,7	52	96,3	91,2
Boomklever	14	14	100	14	100	100
Gekraagde Roodstaart	7	0	0	0	nvt	0
Bonte Vliegenvanger	27	22	81,5	17	77,3	63,0
Totaal	307	271	88,3	258	95,2	84,0

Doelenweg - Golfbaan Soort	Aantal legfels	Gemiddelde legfelgrootte	datum 1e eileg eerste legfel			datum 1e eileg vervolglegsel		
			Vroegste	Gemiddeld	Laatste	Vroegste	Gemiddeld	Laatste
Koolmees	23	8,8	1-apr	6-apr	14-apr	12-mei	15-mei	18-mei
Pimpelmees	7	8,1	4-apr	6-apr	15-apr			
Boomklever	3	4,7	3-apr	4-apr	5-apr			
Gekraagde Roodstaart	1	7,0	22-apr					
Bonte Vliegenvanger	5	5,4	21-apr	7-mei	18-mei			

Koolmees: Drie van de 23 legfels waren vervolglegfels (13%) met gemiddeld 7,0 eieren.

2.8 Goorsche bossen (GB)

In de Goorsche bossen (tussen Mariaheide en Erp) hingen dit jaar in het totaal 32 kasten. Van deze kasten bleven er dit jaar zeven leeg en was het van vier

onduidelijk welke soort er gebroed had (34%); in alle overige kasten werden eieren gelegd. In tien kasten broedde de Koolmees (31%), in zeven kasten de Pimpelmees (22%) in twee een Boomklever (6%) en in één de Grote bonte specht (3%).

Goorsche bossen	eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		Broedsucces
Soort	#		%	#	%	% (uitgevlogen jongen / gelegd ei)
Koolmees	93	76	81,7	66	86,8	71,0
Pimpelmees	69	62	89,9	61	98,4	88,4
Boomklever	11	8	72,7	8	100	72,7
Grote bonte specht	8	8	100	7	87,5	87,5
Totaal	181	154	85,1	142	92,2	78,5

Goorsche bossen Soort	Aantal legfels	Gemiddelde legfelgrootte	datum 1e eileg eerste legfel			datum 1e eileg vervolglegfel		
			Vroegste	Gemiddeld	Laatste	Vroegste	Gemiddeld	Laatste
Koolmees	11	8,5	30-mrt	5-apr	11-apr	2-mei	12-mei	22-mei
Pimpelmees	7	9,9	24-mrt	2-apr	8-apr			
Boomklever	2	5,5	25-mrt	30-mrt	4-apr			
Grote bonte specht	1	8,0	4-apr					

Koolmees: van de 11 legfels kunnen er twee aangemerkt worden als vervolglegfel (18%) met 5 en 9 eieren.

2.9 Achter de Berg (AdB)

Op de locatie "Achter de Berg" bij Bedaf hingen dit jaar 58 kasten. Hiervan bleven er tien leeg (17%). In 26 kasten broedde de Koolmees (45%), in veertien kasten de Pimpelmees (24%), in vier de Bonte vliegenvanger (7%) in drie andere een Boomklever (5%) in twee een Gekraagde roodstaart (3%) en in één een Winterkoning (2%).

Achter de Berg	eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		Broedsucces
Soort	#		%	#	%	% (uitgevlogen jongen / gelegd ei)
Koolmees	224	192	85,7	181	94,3	80,8
Pimpelmees	156	142	91,0	142	100	91,0
Boomklever	26	24	92,3	24	100	92,3
Bonte Vliegenvanger	25	19	76,0	17	89,5	68,0
Winterkoning	6	6	100	6	100	100
Gekraagde roodstaart	13	13	100	13	100	100
Totaal	450	396	88,0	383	96,7	85,1

Achter de Berg Soort	Aantal legsels	Gemiddelde legselgrootte	datum 1e eileg eerste legsel			datum 1e eileg vervolglegsel		
			Vroegste	Gemiddeld	Laatste	Vroegste	Gemiddeld	Laatste
Koolmees	28	8,0	31-mrt	6-apr	10-apr	13-mei	20-mei	3-jun
Pimpelmees	15	10,4	28-mrt	2-apr	18-apr	25-mei		
Boomklever	3	8,7	1-apr	4-apr	6-apr			
Bonte Vliegenvanger	4	6,3	30-apr	12-mei	26-mei			
Winterkoning	1	6,0	17-apr					
Gekraagde roodstaart	2	6,5	30-apr	5-mei	10-mei			

Koolmees: zeven van de 28 nesten kunnen als vijf vervolglegsels worden aangemerkt (18%) met gemiddeld 5,4 eieren.

2.10 Velp

Bij haar huis in Velp en in het bos vlakbij heeft Els dit jaar in het totaal 62 kasten hangen. Hiervan bleven er 23 leeg (37%). In 22 kasten broedde de Koolmees (35%), in acht kasten de Pimpelmees (13%), in zes (!) een Bonte vliegenvanger (10%), in één een Boomklever (2%), in één een Gekraagde roodstaart (2%), in één een Grauwe vliegenvanger (2%) en in één de Roodborst (2%).

De broedresultaten van de verschillende soorten in Velp zijn in de volgende tabellen samengevat:

Velp	eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		Broedsucces
Soort	#		%	#	%	% (uitgevlogen jongen / gelegd ei)
Koolmees	226	166	73,5	153	92,2	67,7
Pimpelmees	85	70	82,4	67	95,7	78,8
Bonte Vliegenvanger	29	21	72,4	15	71,4	51,7
Boomklever	9	8	88,9	7	87,5	77,8
Grauwe Vliegenvanger	4	0	0	0	nvt	0
Gekraagde roodstaart	6	6	100,0	6	100	100
Spreeuw	5	5	100,0	5	100	100
Roodborst	6	4	66,7	0	0	0
Totaal	370	280	75,7	253	90,4	68,4

Velp Soort	Aantal legsels	Gemiddelde legselgrootte	datum 1e eileg eerste legsel			datum 1e eileg vervolglegsel		
			Vroegste	Gemiddeld	Laatste	Vroegste	Gemiddeld	Laatste
Koolmees	26	8,7	330-3	4-apr	18-apr	12-mei	13-mei	17-mei
Pimpelmees	9	9,4	29-mrt	4-apr	15-apr	15-mei		
Bonte Vliegenvanger	6	4,8	28-apr	6-mei	18-mei			
Boomklever	1	9,0	31-mrt					
Grauwe Vliegenvanger	1	4,0	19-mei					
Gekraagde roodstaart	1	6,0	8-mei					
Spreeuw	1	5,0	2-apr					
Roodborst	1	6,0	18-mrt					

Koolmees: zeven van de 26 legsels kunnen als vervolglegsel worden aangemerkt (27%) met gemiddeld 7,0 eieren.

Pimpelmees: één van de negen legsels kan als vervolglegsel worden aangemerkt (18%), deze had 6 eieren.

2.11 Thuiswerkers (TW)

Ria de Vent

Bij de woning van Ria de Vent op het Mun bij Schaijk hangen 19 nestkasten, daarvan waren er negen onbezet (47%), acht met een Koolmees (42%) en twee een Pimpelmees (10%).

De broedresultaten van de verschillende kasten op het Mun bij Schaijk zijn in de volgende tabellen samengevat:

Ria	eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		Broedsucces
Soort	#		%	#	%	% (uitgevlogen jongen / gelegd ei)
Koolmees	65	52	80,0	48	92,3	73,8
Pimpelmees	15	14	93,3	14	100,0	93,3
Totaal	80	66	82,5	62	93,9	77,5

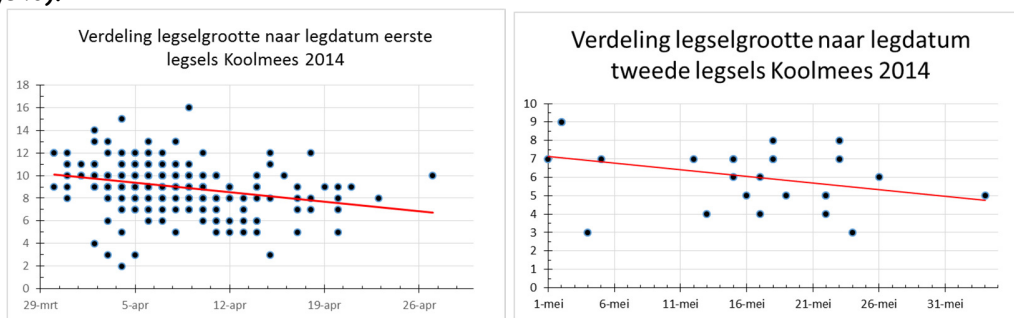
Ria Soort	Aantal legsels	Gemiddelde legselgrootte	datum 1e eileg eerste legsel			datum 1e eileg vervolglegsel		
			Vroegste	Gemiddeld	Laatste	Vroegste	Gemiddeld	Laatste
Koolmees	8	8,1	31-mrt	7-apr	20-apr			
Pimpelmees	2	7,5	1-apr	6-apr	12-apr			

3 Resultaten per soort

3.1 Koolmees

In het totaal waren er 285 legfels van de Koolmees waarvan 37 vervolglefsels (13,0%). Net als vorig jaar is elk legfel dat één maand na de allereerste eileg van die soort gelegd is als vervolglefsel aangerekend. Het hoeft dus niet noodzakelijkerwijs in dezelfde kast als het eerste legfel gelegd te zijn. Dit jaar was de allereerste eileg van de Koolmees op 30 maart 2014, alle nesten met een eerste eileg vanaf 30 april zijn dus als vervolglefsel aangerekend. Let op! dit is dus over alle legfels, dat kan dus anders zijn dan voor de afzonderlijke gebieden zoals hierboven beschreven.

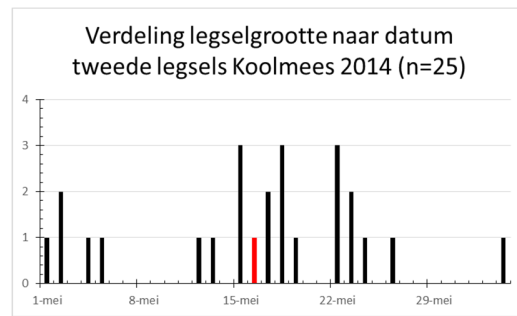
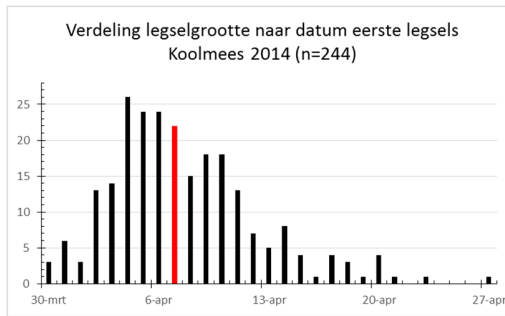
Het broedsucces van de Koolmees is te zien in tabel 1. In het totaal (eerste- en vervolglefsels) werden er 2442 eieren gelegd en kwamen er 1973 jongen uit (80,8%). Uiteindelijk vlogen er 1846 jongen uit (93,6%) wat een totaal broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei) van 75,6% oplevert. Dit broedsucces was hoger voor de eerste legfels (1697 / 2204 = 77,0%) dan voor de vervolglefsels (149 / 238 = 62,6%).

De gemiddelde legfelgrootte van alle eerste legfels samen is 9,0 eieren (2139/244; standaard deviatie 2,0) en was niet constant over de groepen: 9,7 (OW), 9,5 (HH), 9,3 (Velp) 9,1 (OO en DoGo), 8,9 (Sch), 8,8 (GB) 8,6 (DV en AdB), 8,1 Ria en 8,0 (MS). De gemiddelde legfelgrootte van alle vervolglefsels samen is 6,3 eieren (158/25; standaard deviatie 1,7) en was niet constant over de groepen: 7,8 (HH), 7,0 (Velp, OW, GB, DoGo en OO), 6 (MS), 5,4 (AdB), 5,2 (DV), 5,0 (Sch), en bij Ria waren geen vervolglefsels.

De gemiddelde datum waarop het eerste ei van de eerste legfels werd gelegd is redelijk constant over de gebieden: 4 april (Velp), 5 april (GB), 6 april (AdB en DoGo), 7 april (HH, Ria en OW), 8 april (Sch, DV en MS) en 9 april (OO). Dit levert in het totaal een gemiddelde eerste eileg van 7 april op ($\pm 4,7$ dgn standaard deviatie) met op 30 maart de aller-vroegste van het seizoen en op 27 april de laatste eerste eilegdatum van de eerste legfels.

De gemiddelde datum waarop het eerste ei van de 25 vervolglefsels is 16 mei ($\pm 8,2$ dgn standaard deviatie) met op 1 mei 2014 het eerste vervolglefsel-ei en op 3 juni 2014 de laatste eerste eileg datum van het vervolglefsels.

Tabel 1: Overzicht gegevens Koolmees

Totaal Koolmees	HH	OW	OO	DV	Sch	MS	DoGo	GB	AdB	Velp	TW	Totaal
Totaal # nestkasten	91	54	69	66	51	77	53	32	58	62	19	632
# nestkasten bezet	32	30	27	21	26	35	20	10	26	22	8	257
% nestkasten bezet	81,3	90,7	98,6	84,8	80,4	89,6	67,9	65,6	82,8	62,9	52,6	80,9
# legfels	36	33	30	27	26	36	23	11	28	26	9	285
# eieren gelegd	334	310	267	212	223	286	202	93	224	226	65	2442
# eieren uitgekomen	302	225	244	173	145	217	181	76	192	166	52	1973
% eieren uitgekomen	90,4	72,6	91,4	81,6	65,0	75,9	89,6	81,7	85,7	73,5	80,0	80,8
# jongen uitgevlogen	243	225	244	170	126	215	175	66	181	153	48	1846
% jongen uitgevlogen	80,5	100	100	98,3	86,9	99,1	96,7	86,8	94,3	92,2	92,3	93,6
% broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei)	72,8	72,6	91,4	80,2	56,5	75,2	86,6	71,0	80,8	67,7	73,8	75,6
# vervolg broedsel	4	4	3	6	2	1	3	2	5	7	0	37
% vervolgbroedsel	11,1	12,1	10,0	22,2	7,7	2,8	13,0	18,2	17,9	26,9	0,0	13,0

Let op! In de tabellen is het aantal eieren en jongen over het eerste en (eventuele) vervolglegsel opgeteld.

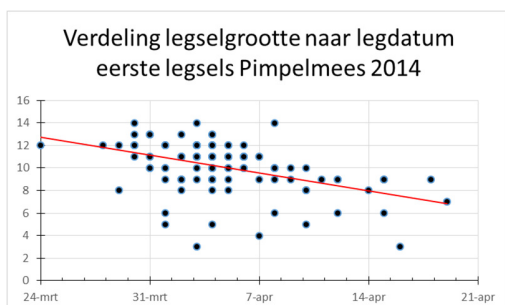
3.2 Pimpelmees

In het totaal waren er 122 legfels van de Pimpelmees waarvan zeven vervolglegfels (5,7%). Net als vorig jaar is elk legsel dat één maand na de allereerste eileg van die soort gelegd is als vervolglegsel aangerekend. Het hoeft dus niet noodzakelijkerwijs in dezelfde kast als het eerste legsel gelegd te zijn. Dit jaar was de allereerste eileg van de Pimpelmees op 24 maart 2014, alle nesten met een eerste eileg vanaf 24 april zijn dus als vervolglegsel aangerekend.

Het broedsucces van de Pimpelmees is te zien in tabel 2. In het totaal werden er 1218 eieren gelegd en kwamen er 1041 jongen uit (85,5%). Uiteindelijk vlogen er 1004 jongen uit (96,4%) wat een totaal broedsucces (uitgevlogen jongen/ gelegd ei) van 82,4% oplevert. Het broedsucces voor de eerste legfels was (976 / 1175 = 83,1%) was hoger dan voor de vervolglegfels (28 / 43 = 65,1%).

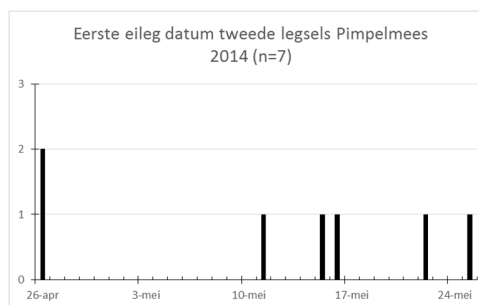
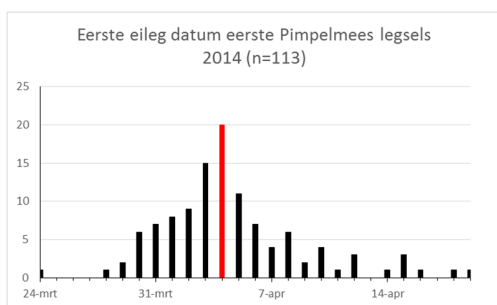
De gemiddelde legselgrootte van de eerste legfels is 10,2 eieren (1175/115) en was ook hier niet constant over de groepen: 10,9 (OW), 10,7 (AdB en OO), 10,6 (Sch), 10,5 (DV), 10,3 (HH), 9,9 (GB en Velp), 8,1 (DoGo), 7,9 (MS) en 7,5 (Ria).

De gemiddelde legselgrootte van de vervollegsels is 6,1 eieren (43/7) en was ook hier niet constant over de groepen: 7,6 (OO), 6 (Velp en AdB), 5 (DV) en 3 (MS).

De gemiddelde datum waarop het eerste Pimpelmeesei van de eerste legsels werd gelegd is niet constant: 2 april (GB, AdB); 3 april (Sch, DV), 4 april (HH, OW, Velp); 6 april (OO, Ria en DoGo) en 9 april (MS). Dit levert in het totaal een gemiddelde eerste eileg van 4 april ($\pm 2,4$ dgn standaard deviatie) op, met op 24 maart de aller-vroegste van het seizoen en op 19 april de laatste eerste eileg.

De gemiddelde datum waarop het eerste Pimpelmees ei van de vervollegsels werd gelegd is ook niet constant: 2 mei (OO), 11 mei (MS), 15 mei (Velp), 22 mei (DV) en 25 mei (AdB). Dit levert in het totaal een gemiddelde eerste eileg van 11 mei ($\pm 10,7$ dgn standaard deviatie) op, met op 26 april de aller-vroegste van het seizoen en op 25 mei de laatste eerste eileg.

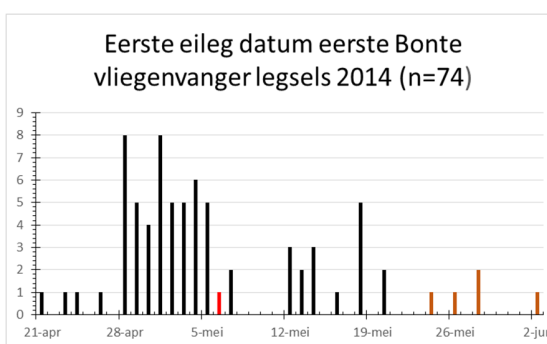
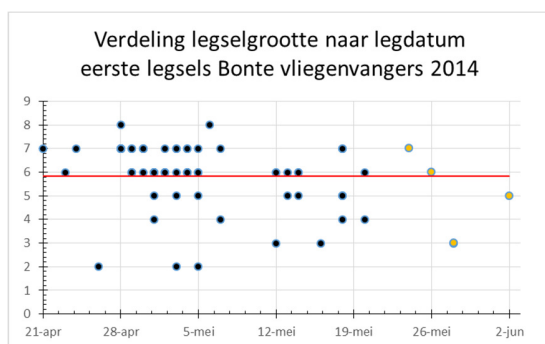
Tabel 2: Overzicht gegevens Pimpelmees

Totalen Pimpelmees	HH	OW	OO	DV	Sch	MS	DoGo	GB	AdB	Velp	RdV	Totaal
Totaal # nestkasten	91	54	69	66	51	77	53	32	58	62	19	632
# nestkasten bezet	17	15	19	11	4	13	7	7	14	8	2	117
% nestkasten bezet	81,3	90,7	98,6	84,8	80,4	89,6	67,9	65,6	82,8	62,9	52,6	80,9
# legsels	17	15	20	12	5	13	7	7	15	9	2	122
# eieren gelegd	175	164	209	120	53	98	57	69	156	85	15	1201
# eieren uitgekomen	158	132	191	102	28	73	54	62	142	70	14	1026
% eieren uitgekomen	90,3	80,5	91,4	85,0	52,8	74,5	94,7	89,9	91,0	82,4	93,3	85,4
# jongen uitgevlogen	146	126	191	98	19	73	52	61	142	67	14	989

Totalen Pimpelmees	HH	OW	OO	DV	Sch	MS	DoGo	GB	AdB	Velp	RdV	Totaal
% jongen uitgevlogen	92,4	95,5	100	96,1	67,9	100	96,3	98,4	100	95,7	100	96,4
% broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei)	83,4	76,8	91,4	81,7	35,8	74,5	91,2	88,4	91,0	78,8	93,3	82,3
# vervolg broedsel	0	0	3	1	1	1	0	0	0	1	0	7
% vervolgbroedsel	0,0	0,0	15,0	8,3	20,0	7,7	0,0	0,0	0,0	11,1	0,0	5,7

3.3 Bonte vliegenvanger

Dit jaar heeft de Bonte vliegenvanger in negen gebieden gebroed. Het aantal legsels was 74 ten opzichte van 61 vorig jaar. Het gebied de Grensweg was het gebied met de meeste bonte vliegenvangers maar is vorig jaar opgegeven. Tiny en Wim zijn dit jaar verhuist naar de Drie Vennen en ook daar waren enorm veel (19) bonte vliegenvangers, dat is bijna evenveel als normaal op de Grensweg. Onder deze 74 legsels waren, volgens de definitie van "één maand verschil tussen de eerste en tweede legsels", vijf vervollegsels (6,8%).

Het broedsucces van de Bonte vliegenvanger is te zien in tabel 3.

Tabel 3: Overzicht gegevens Bonte vliegenvanger

Totalen Bonte vliegenv.	HH	OW	OO	DV	Sch	MS	DoGo	AdB	Velp	Totaal
Totaal # nestkasten	91	54	69	66	51	77	53	58	62	632*
# nestkasten bezet	9	4	8	19	4	15	5	4	6	74
% nestkasten bezet	9,9	7,4	11,6	28,8	7,8	19,5	9,4	6,9	9,7	11,7
# legsels	9	4	8	19	4	15	5	4	6	74
# eieren gelegd	50	20	51	109	23	98	27	25	29	432
# eieren uitgekomen	36	17	47	98	12	86	22	19	21	358
% eieren uitgekomen	72,0	85,0	92,2	89,9	52,2	87,8	81,5	76,0	72,4	82,9
# jongen uitgevlogen	20	17	41	93	12	84	17	17	15	316
% jongen uitgevlogen	55,6	100	87,2	94,9	100	97,7	77,3	89,5	71,4	88,3
% broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei)	40,0	85,0	80,4	85,3	52,2	85,7	63,0	68,0	51,7	73,1
# vervolg broedsel	2	0	0	2	0	0	0	1	0	5
% vervolgbroedsel	22,2	0	0	10,5	0	0	0	25,0	0	6,8

* Totaal aantal nestkasten is inclusief de nesten uit de gebieden zonder Bonte Vliegenvangers.

In het totaal werden er 432 eieren gelegd en kwamen er 358 jongen uit (82,9%). Uiteindelijk vlogen er ook 316 jongen uit (88,3%) wat een totaal broedsucces (% uitgevlogen jongen / gelegd ei) van 73,1% oplevert. Het broedsucces voor de eerste legfels was (313 / 408 = 76,7%) was hoger dan voor de vervolglegfels (3 / 14 = 12,5%).

De gemiddelde legfelgrootte is 5,9 (408/69) eieren voor de eerste legfels was niet constant over de groepen: 6,5 (MS), 6,4 (OO); 6,3 (AdB), 5,8 (Sck), 5,7 (HH), 5,4 (DoGo), 5,0 (OW en DV) en 4,8 (Velp). De gemiddelde legfelgrootte voor de vervolglegfels is 4,8 (24/5) eieren.

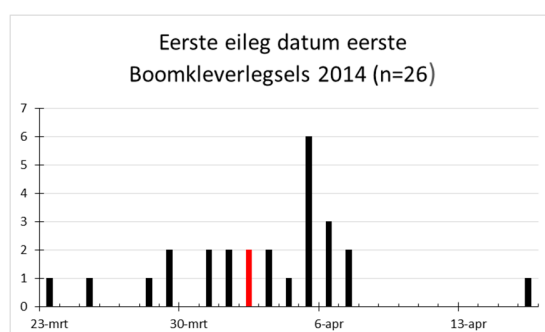
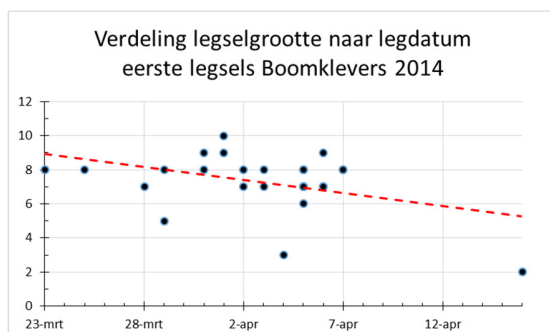
De gemiddelde datum waarop het eerste ei werd gelegd van de eerste legfels was redelijk constant over de gebieden: 2 mei (Sch), 3 mei (DV, HH, OO en OW); 4 mei (MS) 6 mei (Velp), 7 mei (DoGo) en 8 mei (AdB), wat in het totaal een gemiddelde eerste eileg van 4 mei ($\pm 6,9$ dgn standaard deviatie) oplevert, met op 21 april de allervroegste van het seizoen en op 20 mei de laatste eerste eileg. Het eerste ei van de twee vervolglegfels werd op 24 mei en de laatste werd op 2 juni gelegd.

3.4 Boomklever

De Boomklever heeft dit jaar in negen gebieden gebroed, niet bij de Drie Vennen en bij Ria. In het totaal waren er 27 legfels van de Boomklever waaronder géén vervolglefel.

Het broedsucces van de Boomklever is te zien in tabel 4. In het totaal werden er 189 eieren gelegd en kwamen er 144 jongen uit (76,2%). Uiteindelijk vlogen er 127 jongen uit (88,2%) wat een totaal broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei) van 67,2% oplevert.

De gemiddelde legfelgrootte is 7,0 eieren maar was niet constant over alle gebieden: 9 (Velp), 8,7 (AdB) 8,0 (OW), 7,5 (HH), 7 (OO, DoGo, Sch) en 5,5 (GB en MS).

Tabel 4: Overzicht gegevens Boomklever

Totalen Boomklever	HH	OW	OO	Sch	MS	DoGo	GB	AdB	Velp	Totaal
Totaal # nestkasten	91	54	69	51	77	53	32	58	62	632*
# nestkasten bezet	6	3	6	1	2	3	2	3	1	27
% nestkasten bezet	6,6	5,6	8,7	2,0	2,6	5,7	6,3	5,2	1,6	4,3
# legsels	6	3	6	1	2	3	2	3	1	27
# eieren gelegd	45	24	42	7	11	14	11	26	9	189
# eieren uitgekomen	29	11	34	7	9	14	8	24	8	144
% eieren uitgekomen	64,4	45,8	81,0	100	81,8	100	72,7	92,3	88,9	76,2
# jongen uitgevlogen	13	11	34	7	9	14	8	24	7	127
% jongen uitgevlogen	44,8	100	100	100	100	100	100	100	87,5	88,2
% broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei)	28,9	45,8	81,0	100	81,8	100	72,7	92,3	77,8	67,2
# vervolg broedsel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
% vervolgbroedsel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

* Totaal aantal nestkasten is inclusief de nesten uit de gebieden zonder Boomklevers.

De gemiddelde datum waarop het eerste ei werd gelegd is 2 april, met op 23 maart het allereerste ei en op 16 april het laatste eerste ei. Dit was niet constant over alle gebieden: 30 maart (GB en OW); 31 maart (Velp); 1 april (OO); 4 april (HH, AdB, DoGo), 6 april (Sch) en 8 april (MS);

3.5 Gekraagde roodstaart

Deze soort broedde dit jaar in zeven gebieden, weer twee meer dan vorig jaar. In het totaal waren er negen legsels van de Gekraagde roodstaart waaronder géén vervolglegsels.

Het broedsucces van de Gekraagde roodstaart is te zien in tabel 5. In het totaal werden er 57 eieren gelegd en kwamen er 31 jongen uit (54,4%), die ook allemaal uitvlogen (100%), wat een totaal broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei) van 54,4% oplevert.

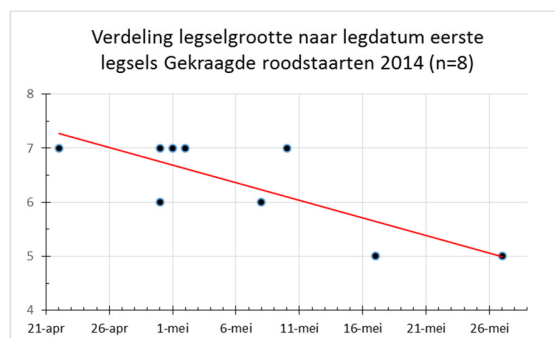
De gemiddelde legselgrootte was 6,3 eieren voor de eerste legsels en was niet constant over de groepen: 7 (DV, DoGo en Sch), 6,5 (AdB), 6,0 (MS) en 5 (HH).

De gemiddelde datum waarop het eerste ei van de eerste legsels werd gelegd is 6 mei, met op 22 april de allervroegste van het seizoen en op 27 mei de laatste eerste eileg.

Tabel 5: Overzicht gegevens Gekraagde roodstaart

Totalen Gekraagde roodstaart	AdB	MS	HH	DV	Velp	Sch	DoGo	Totaal
Totaal # nestkasten	58	77	91	66	62	51	53	632*
# nestkasten bezet	2	2	1	1	1	1	1	9
% nestkasten bezet	3,4	2,6	1,1	1,5	1,6	2,0	1,9	1,4
# legsels	2	2	1	1	1	1	1	9
# eieren	13	12	5	7	6	7	7	57
# eieren uitgekomen	13	5	0	7	6	0	0	31
% eieren uitgekomen	100	41,7	0	100	100	0	0	54,4
# jongen uitgevlogen	13	5	0	7	6	0	0	31
% jongen uitgevlogen	100	100	nvt	100	100	nvt	nvt	100
% broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei)	100	41,7	0	100	100	0,0	0,0	54,4
# vervolg broedsel	0	0	0	0	0	0	0	0
% vervolgbroedsel	0	0	0	0	0	0	0	0

* Totaal aantal nestkasten is inclusief de nestkasten uit de gebieden zonder Gekraagde Roodstaart

3.6 Zwarte mees

Kwam de Zwarte mees in de meest recente jaren in steeds minder nestkasten tot broeden en werd deze soort daardoor niet uitgebreid beschreven, tot onze verbazing kwam de Zwarte mees dit jaar in 8 nestkasten en drie gebieden tot broeden, daarom toch een korte samenvatting van de broedresultaten.

Het broedsucces van de Zwarte mees is te zien in tabel 6. Van de tien legsels waren er 5 vervollegsels (50%). Bij de eerste legsels werden in totaal 46 eieren gelegd, kwamen er 40 jongen uit (87%), waarvan er 35 uitvlogen (87,5%), wat een totaal broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei) van 76,1% oplevert.

Voor de vervolglegsels werden er in totaal werden er 35 eieren gelegd en kwamen er 25 jongen uit (71,4%), waarvan er 24 uitvlogen (96%), wat een totaal broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei) van 68,6% oplevert.

Tabel 6: Overzicht gegevens Zwarte mees

Totalen Zwarte mees	MS	DV	Sch	Totaal
Totaal # nestkasten	77	66	51	632*
# nestkasten bezet	3	3	1	7
% nestkasten bezet	3,9	4,5	2,0	1,1
# legsels	5	3	2	10
# eieren	38	24	19	81
# eieren uitgekomen	36	21	8	65
% eieren uitgekomen	94,7	87,5	42,1	80,2
# jongen uitgevlogen	36	15	8	59
% jongen uitgevlogen	100,0	71,4	100	90,8
% broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei)	94,7	62,5	42,1	72,8
# vervolg broedsel	2	2	1	5
% vervolgbroedsel	40,0	66,7	50,0	50,0

De gemiddelde legselgrootte was 9,2 eieren voor de eerste legsels en 7,0 voor de vervolglegsels.

De gemiddelde datum waarop het eerste ei van de eerste legsels werd gelegd is 5 april, met op 27 maart de allervroegste van het seizoen en op 13 april de laatste eerste eileg. Voor de vervolglegsels was dit gemiddeld 11 mei, met de eerste op 2 mei en de laatste op 21 mei.

3.7 Grote Bonte specht

Voor het eerste heeft ook de Grote bonte specht in meerdere gebieden gebroed; zes nestkasten in OO en één in GB! Hieronder de getallen:

kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
OO 18SP	5	5	100	5	100	9-apr
OO 48 SP	7	5	71	5	100	9-apr
OO 17P	5	3	60	3	100	11-apr
OO 35P	6	5	83	5	100	14-apr
OO 57 SP	5	5	100	5	100	15-apr
OO 58 SP	7	4	57	4	100	16-apr
GB 8#1	8	8	100	7	88	4-apr
Totaal	43	35	81,4	34	97,1	

gemiddelde datum 1e eileg	11-apr
datum vroegste (1e) eileg	4-apr
datum laatste (1e) eileg	16-apr
# kasten bezet met eieren	7
gem legsel grootte	6,1

3.8 Spreeuw

2014 is het jaar van de Spreeuw, deze soort broedde hier in twee gebieden en drie nestkasten (zie tabel hieronder).

kast no	# eieren	uitgekomen eieren		uitgevlogen jongen		datum 1e eileg
		#	%	#	%	
OO 12SP	6	5	83	5	100	4-apr
OO 65	4	4	100	4	100	4-apr
Velp 7-2	5	5	100	5	100	2-apr
Totaal	15	14	93,3	14	100	

gemiddelde datum 1e eileg	3-apr
datum vroegste (1e) eileg	2-apr
datum laatste (1e) eileg	4-apr
# kasten bezet met eieren	3
gem legsel grootte	5,0

3.9 Andere soorten

Hierboven zijn dan ook alleen de soorten weergegeven die in meerdere gebieden broeden. Andere soorten broedden slechts in één gebied. Vaak zijn de aantallen van deze soorten te klein om er iets zinnigs over te zeggen. Voor de karakteristieken van deze soorten wordt daarom verwezen naar de tabellen van de gebieden zelf.

Els vond op 23 maart dit nestje met zes Roodborst eieren... eerste eileg dus op 18 maart 2014!!

4 Vergelijking met voorgaande jaren

Zoals eerder aangegeven zijn er, helaas, heel veel oude gegevens verloren gegaan, mede doordat er een aantal jaar geen werkgroepcoördinator is geweest. Met het beschikbaar komen van het archief van "het Bruujsel" op het Internet zijn er wat meer oude gegevens beschikbaar gekomen over de jaren 1983 tot 1999 maar in sommige jaren is het totaal aantal nesten laag. Pas vanaf 2003 zijn gedetailleerde gegevens bewaard gebleven. Bij de onderstaande vergelijking moet men er dus wel steeds rekening mee houden dat de vergelijkingen met 1983-1999 gebaseerd zijn op kleine aantallen (met dus grote spreiding op de getallen) en dat die soms slechts uit één gebied (Odiliapeelse bossen) komen dat misschien niet altijd met bijvoorbeeld de deelgebieden in de regio Uden te vergelijken is. Daarom is een goede vergelijking met andere deelgebieden soms niet altijd goed mogelijk.

4.1 Algemene indruk broedseizoen

In tabel 7 staan per soort de belangrijkste gegevens van 2014.

Tabel 7: Kengetallen per soort broedseizoen 2014

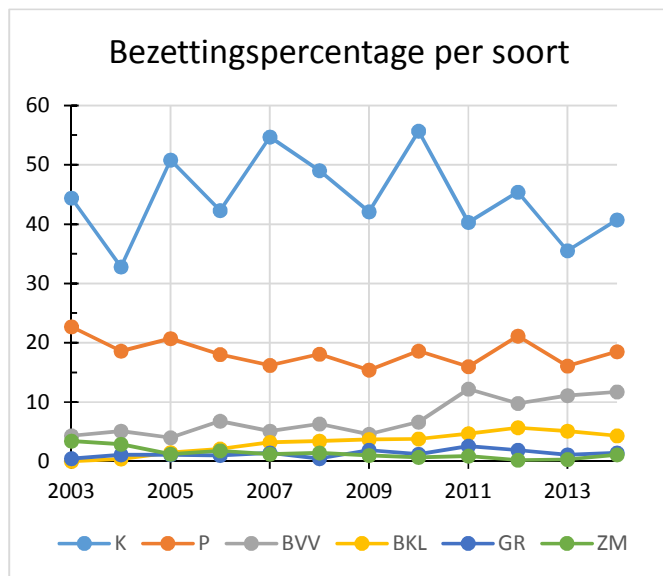
Totalen	K	P	BVV	BKL	GR	ZM	Overige soorten	Totaal
# nestkasten	632							
# nestkasten bezet	257	117	74	27	9	7	12	503
% nestkasten bezet	40,7	18,5	11,7	4,3	1,4	1,1	1,9	79,6
# legels	285	122	74	27	9	10	12	539
# eieren	2442	1201	432	189	57	81	74	4476
# eieren uitgekomen	1973	1026	358	144	31	65	59	3656
% eieren uitgekomen	80,8	85,4	82,9	76,2	54,4	80,2	79,7	81,7
# jongen uitgevlogen	1846	989	316	127	31	59	54	3422
% jongen uitgevlogen	93,6	96,4	88,3	88,2	100	90,8	91,5	93,6
% broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei)	75,6	82,3	73,1	67,2	54,4	72,8	73,0	76,5
Legselgrootte	7 april	4 april	4 mei	2 april	6 mei	5 april		
Gem. Datum 1e eileg	9,0	10,2	5,9	7,0	6,3	9,2		
# vervolg broedsel	25	7	5	0	0	5	nvt	54
% vervolglegsel	10,2	5,7	6,8	0	0	50	nvt	

4.2 Aantal kasten

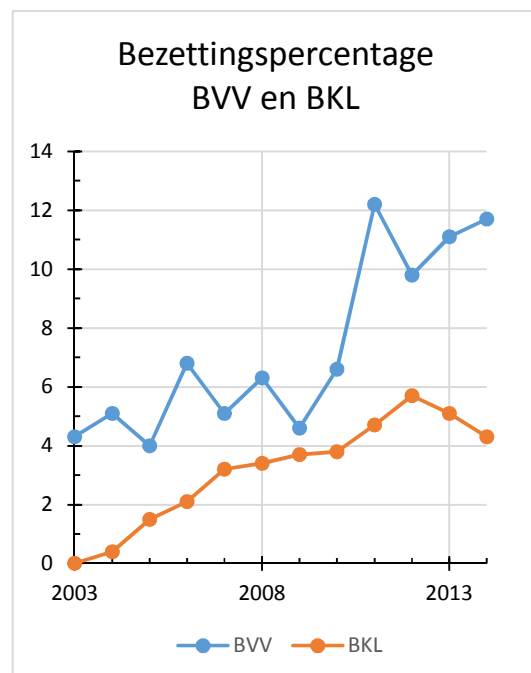
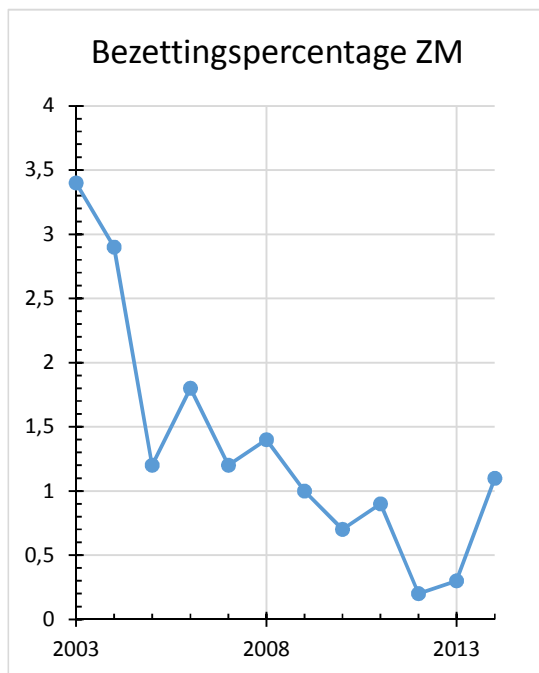
Het totaal aantal gecontroleerde nestkasten steeg in 2014 met 13% van 555 naar 632 voornamelijk omdat het gebied de Drie Vennen in gebruik genomen is. Het bezettingspercentage van de kasten was met 81,7% gemiddeld vergelijking met voorgaande jaren.

Het bezettingspercentage per soort is te zien in grafiek hiernaast.

De Koolmees herstelde zich enigszins met 40,5% van een slecht 2013 (35,3%) en de Bonte vliegenvanger nam verder toe van 61 naar 74 nesten (11,1 tegen 11,7%; zie detailgrafiek). Voor het tweede achtereenvolgende jaar nam het bezettingspercentage van de Boomklever weer af (van 5,7% in 2012, naar 5,1% in 2013 naar 4,3% in 2014, zie detailgrafiek).

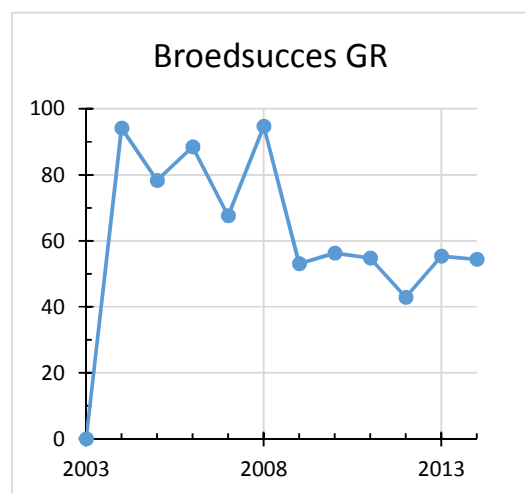
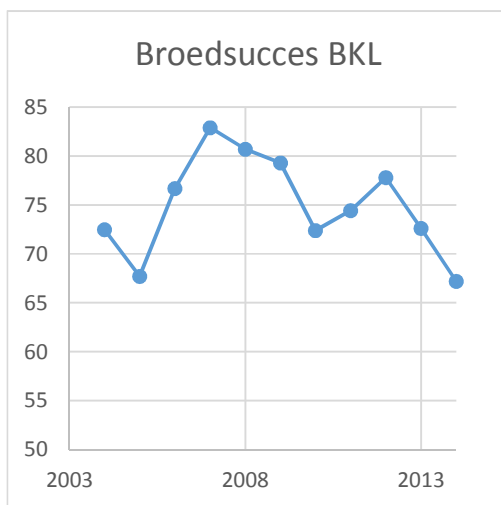
Voor de Zwarte mees was er sinds lange tijd weer eens goed nieuws te melden. Met maar liefst tien legsels (vijf eerste- en vijf vervollegsels) tegen één vorig jaar was er eindelijk weer een kleine opleving (zie detailgrafiek).

4.3 Broedsucces (uitgevlogen jongen/gelegd ei)

Het broedsucces was voor de meeste soorten niet echt goed dit jaar. Heel slecht was het voor de Boomklever (67,2%), dit was het slechtste resultaat sinds de soort in 2004 in onze kasten is gaan broeden (zie grafiek).

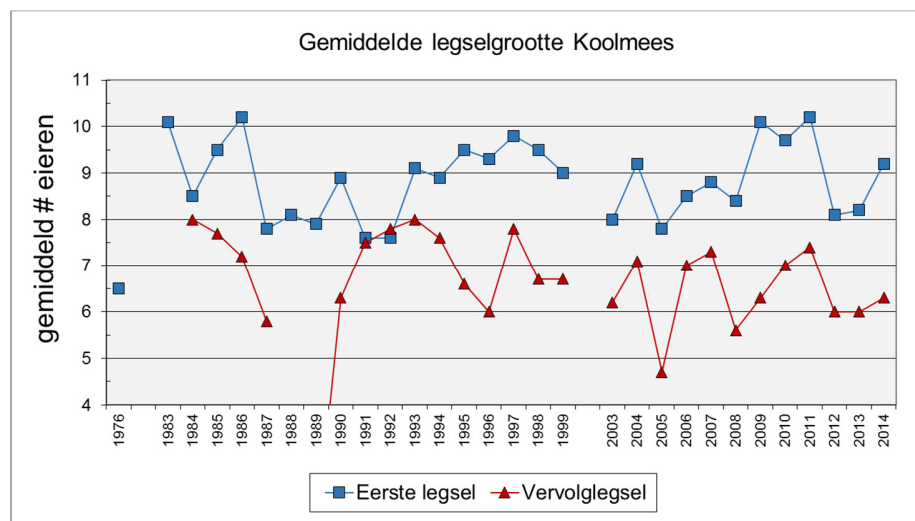
Voor de Koolmees (75,6%), de Pimpelmees (82,3%) waren de resultaten ongeveer 5% beter dan vorig jaar maar nog steeds onder het langjarig gemiddelde terwijl de bonte vliegenvanger met 73,1% bijna 9% slechter was dan vorig jaar. Het slechte broedsucces voor de Gekraagde roodstaart (54,4%) is een gemiddeld over de laatste jaren (zie grafiek). En ook het broedsucces van de Zwarte Mees is met 72,8% gemiddeld.

4.4 Legselgrootte

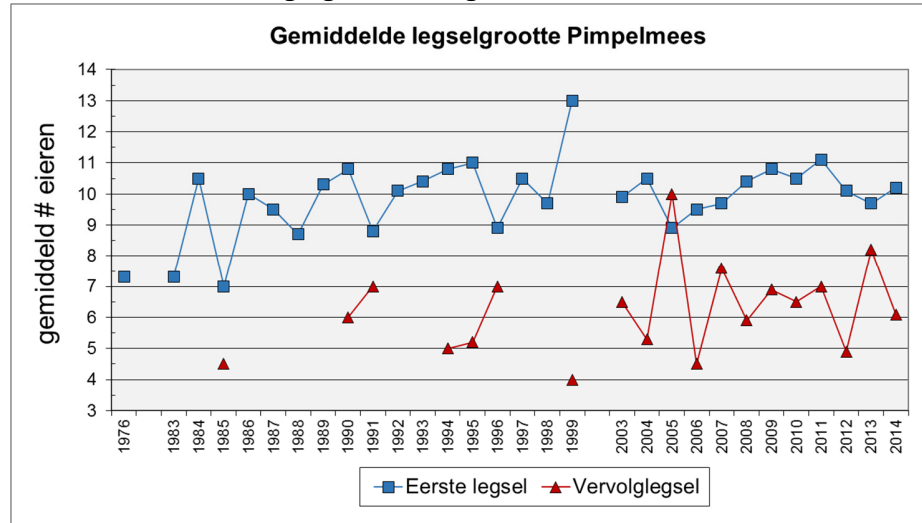
In de grafiek hieronder wordt een overzicht gegeven van de gemiddelde legselgroottes van het eerste legsel en het vervolglegsel van de Koolmees (de soort waar de

meeste gegevens over zijn). De legselgrootte van het eerste legsel was met 9,2 eieren gemiddeld. Dat gold niet voor de vervolglegels, die met een gemiddelde

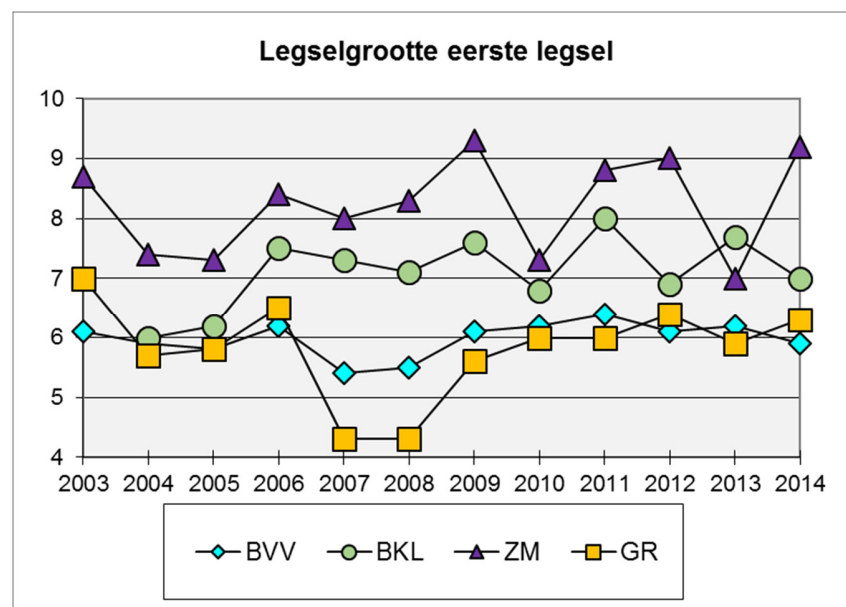

legselgrootte van 6,3 eieren aan de kleine kant waren.

Voor de Pimpelmees was het eerste legsel dit jaar, met 10,2 eieren, van gemiddelde grootte; dat gold ook voor de vervollegsels, met gemiddeld 6,1 eieren.

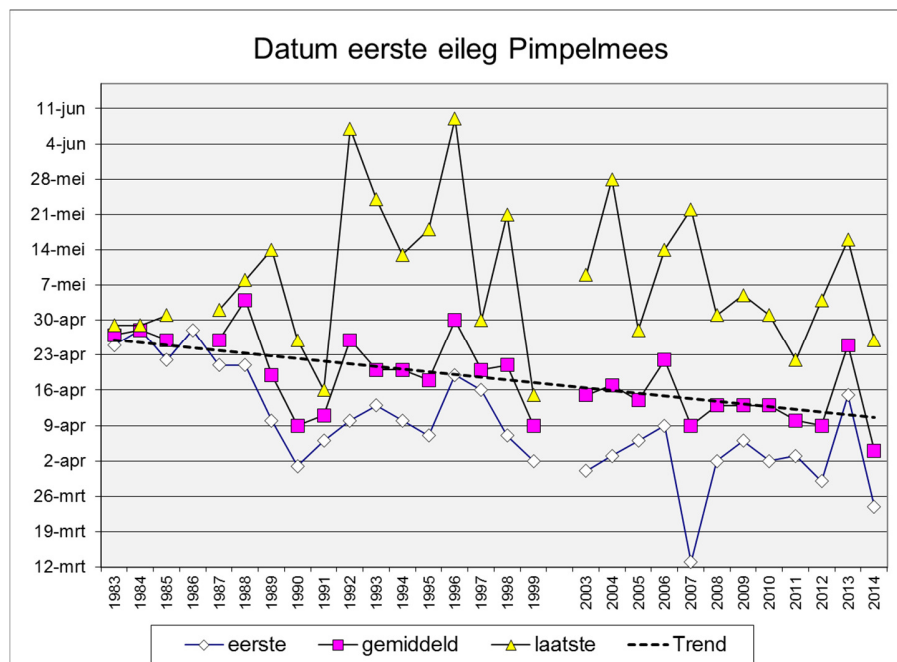
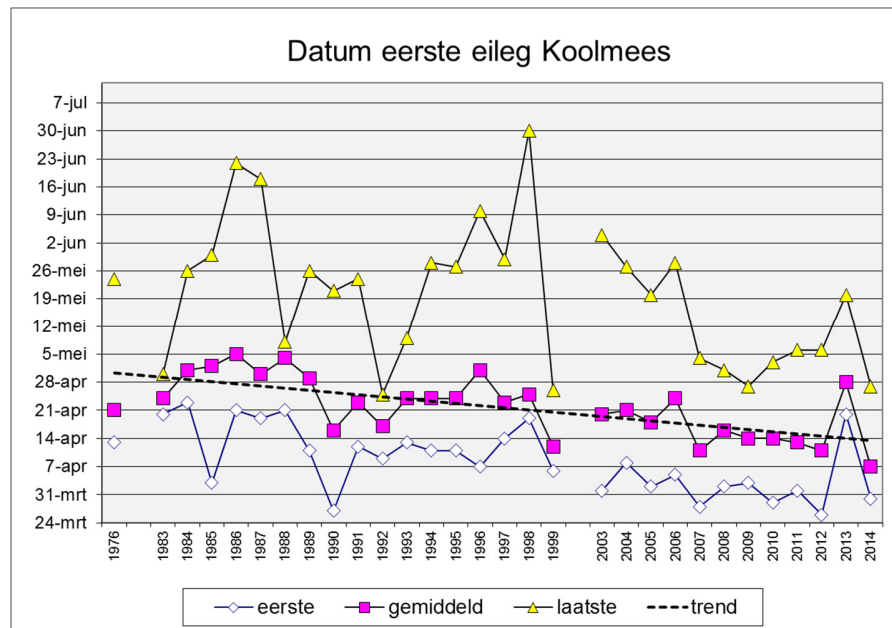
Voor de Zwarte mees (gemiddeld 9,2 eieren per nest) was de legselgrootte op één na het grootste van de afgelopen elf jaar! En de voor de Gekraagde roodstaart (6,3 eieren, negen legsels) was de legselgrootte hooggemiddeld! Twee soorten met meer legsels, de Bonte vliegenvanger en de Boomklever hadden met gemiddeld 5,9 en 7,0 eieren, respectievelijk een behoorlijk laag gemiddelde legselgrootte.

4.5 Gemiddelde datum eerste eileg

Door het zeer warme voorjaar van 2014 kwam de eileg al heel vroeg op gang zeker in vergelijking met 2013 waarbij sommige soorten pas eind april hun legsels begonnen. Voor zowel de Koolmees als de Pimpelmees

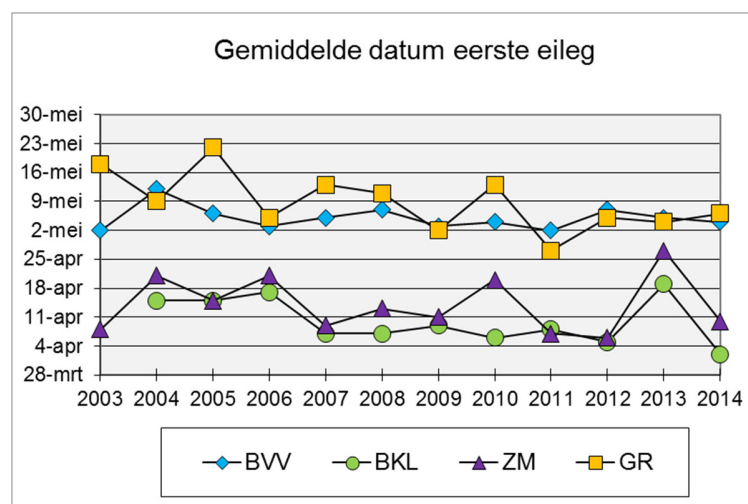
waren de gemiddelde datums van de eerste eileg van de eerste legsels in het voorjaar van 2014 recordvroeg: respectievelijk op 7 april en 4 april. De allereerste eileg voor de Koolmees vond plaats op 30 maart, niet eens zo heel vroeg (zie grafiek) maar vanaf die datum is er massaal gaan leggen. Die van de Pimpelmees op 24 maart en dat was op een onduidelijk eerste legsel in 2007 na, ook een vroegterecord.

Ook de andere soorten die hier overwinteren begonnen heel vroeg. Een kwart van de Boomklevers begon hun nest al in maart en met een gemiddelde eerste eileg van 2 april was dit hun vroegste jaar ooit. Het allereerste ei van de Boomklever werd al op 23 maart gelegd.

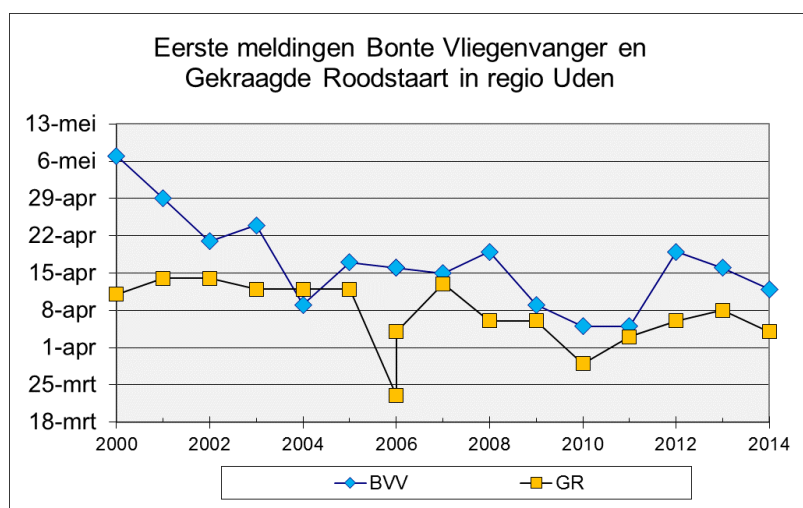
De Zwarte mees was, in tegenstelling, tot de andere mezen niet gemiddeld recordvroeg maar was met 10 april toch vroeggemiddeld. het allereerste ei van de Zwarte mees op 27 maart.

De Gekraagde roodstaart en Bonte vliegenvanger, die in Afrika overwinteren, begonnen gemiddeld op, respectievelijk 6 en 4 mei; voor die soorten een normale datum als we over de laatste jaren kijken. Zij konden duidelijk niet anticiperen op het warme voorjaar.

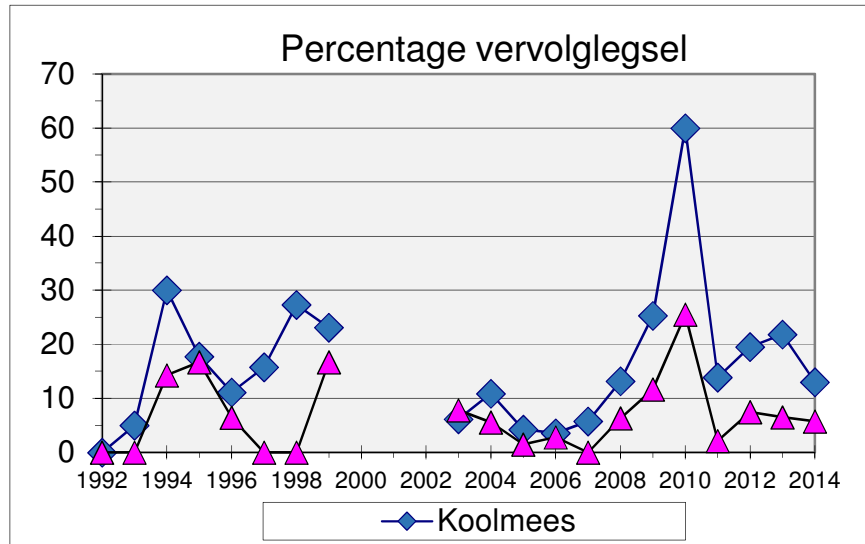
4.6 Aankomst Afrikagangers

Dit jaar werden in het werkgebied van Vogelwacht Uden de Afrikagangers gewoon op de normale datums voor het eerst gemeld. Voor de eerste Bonte vliegenvanger was dat op 12 april. De eerste Gekraagde Roodstaart van de regio werd op 4 april gezien in de Maashorst, een mooie gemiddelde datum over de laatste jaren.

4.7 Percentage vervolglegels

Omdat we zelf geen ringonderzoek doen en dus niet weten wie de ouders precies zijn, moeten de tweede legels eigenlijk vervolglegels genoemd worden. Daarbij zitten ook nesten van paren die in de

eerste plaats een nest verlieten of verloren en weer opnieuw beginnen. Tot vervolglegels worden ook die legels gerekend waarvan de eerste eileg plaatsvindt een maand nadat de eersten van die soort begonnen zijn. De vroegste Koolmees begon dit jaar op 30 maart met de eileg, de Pimpelmees op 24 maart. Alle legels na respectievelijk, 30 en 24 april 2014, worden dus vervolglegels genoemd. Voor de Koolmees zijn dit 37 legels (13,0%) en dat is gemiddeld. Voor de Pimpelmees zijn dit zeven legels (65,7%) en dat is een gemiddeld percentage over de laatste tien jaar.

5 Opmerkelijke zaken

5.1 Spechtenkasten voor elk gebied

Nadat Vivara vorig jaar in Odiliapeel Oost een succesvolle test heeft gedaan met Grote Bonte Spechtnestkasten, heeft het bestuur van de Vogelwacht Uden dit jaar voor elk nestkastgebied zo'n nestkast bekostigd. Deze uitgeholde berkenstammen hebben een heel klein invlieggat dat de spechten zelf moeten vergroten (zie foto). De eerste resultaten dit jaar waren niet heel erg goed maar de kasten werden in ieder geval wel bezocht.

In Odiliapeel West hakte een grote bonte specht wel vijf extra gaten in de kast maar besloot later toch ergens anders te gaan nestelen.

In de Goorse bergen broedde wel een GBS in een nestkast maar dat was een gewone mezenkast....

5.2 Leuke ontmoeting in Schaijk

Tijdens een van de eerste nestkastcontroles in Schaijk kwam Leo zo maar een mannetje Koningsfazant tegen in het bos (zie foto). Deze fazant was heel tam en tot op 15 meter te benaderen. Deze soort is de laatste jaren wel meer gemeld in de Maashorst en het lijkt er dus op dat hij zich goed in het wild kan handhaven. Opmerkelijk

was ook dat, hoewel hij zo mooi gekleurd is, nadat hij het bos inliep hij meteen niet meer te zien was! Het blijken toch goede schutkleuren te zijn...

5.3 Vleermuizen in nestkasten

In Odiliapeel West vonden Jan, Johan en Huub een groot aantal Grootoorvleermuizen in één van hun nestkasten, waarschijnlijk zijn het "Gewone Grootoorvleermuizen", dat is, in principe, te zien aan de kleur van de snuit, maar deze foto's geven geen uitsluitel.

5.4 Gemengd nest Bonte vliegenvanger en Pimpelmees

Folkert en Theo vonden in hun gebied aan het Slingerpad een gemengd nest van bonte vliegenvanger en Pimpelmees. Uiteindelijk zijn er zes bonte vliegenvangers uitgevlogen; de Pimpelmees eieren zijn waarschijnlijk door de bonte vliegenvangers verwijderd.

5.5 Bijbeunen in de Achterhoek

Jan Nijhof beunt, tussen de nestkastcontroles in OW door, een beetje bij in de Achterhoek, waar bij familie ook nog wat nestkasten hangen. Hier heeft Jan twee interessante soorten gefotografeerd

die of niet in Brabant voorkomen (Glanskop) of die wij nooit in onze kasten krijgen (Ringmus en Holenduif).

6 Dankwoord

Mijn dank gaat uit naar de leden van de werkgroep (zie hieronder), zonder wie al deze mooie resultaten niet gerapporteerd zouden kunnen worden.

Gebied	Controleurs	Gebied	Controleurs
Achter de Berg (AdB)	Theo en Mia van der Cruijssen Jeanne en Henk Heesakkers	Velp	Els Loeffen
Goorsche Bossen (GB)	Arnold van Lieshout Luud Joosten Lammy van Diepenbeek	Maashorst Slingerpad (MS)	Folkert Nijboer Theo van de Velden Martin van Zanten
Odiliapeel West (OW)	Jan Nijhof Johan van Roosmalen Huub Willems	Maashorst Drie Vennen (DV)	Tiny van Boekel Wim Vissers
Odiliapeel Oost (OO)	Harry Cornelissen Hermien en Lambert Verkuijlen	Maashorst Hengstheuvel (HH)	Leo Ballering Willie Bergmans
Doelenweg-Golfterrein (DoGo)	Dorien en Theo Versteegden Wim Abels	Maashorst Schaijk (Sch)	Conny Koenen Leo Ballering

Leo Ballering
September 2014